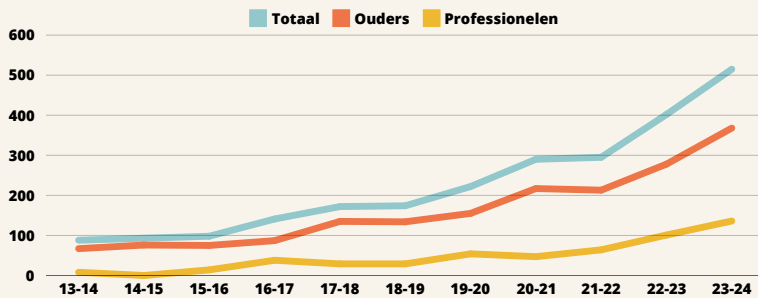

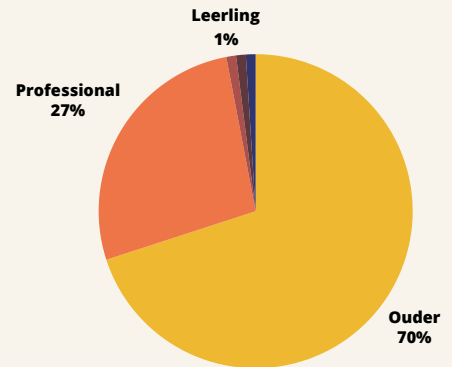
Het Steunpunt voor Inclusie (STP) is een project van Ouders voor Inclusie dat gesubsidieerd wordt door Departement Onderwijs en Gelijke Kansen. Met een capaciteit van ongeveer 4,5 voltijdse werkkrachten is het STP een Vlaanderenbreed aanspreekpunt rond inclusie, bieden we praktijkgerichte ondersteuning (van informatie geven tot mee ondersteunen op een overleg) op alle domeinen van het leven en signaleren we opvallendheden naar het beleid toe.

([meer info: www.oudersvoorinclusie.be](http://www.oudersvoorinclusie.be)).

Aantal vragen per schooljaar

Wie komt aankloppen?

De stijgende trend zet zich verder

In het eerste semester liet zich al een stijging optekenen in het aantal vragen en deze heeft zich doorheen het verdere schooljaar duidelijk verdergezet (28%). Hoewel de overgrote meerderheid oudervragen blijven, is de stijging het meest merkbaar bij de professionelen (35%).

Wat valt op?

1. Ongelijke kennisbasis:

Een fundamenteel probleem is de **ongelijke kennisbasis onder onderwijspartners**. Veel betrokkenen zijn onvoldoende op de hoogte van de onderwijswetgeving en de grondwettelijke verankering van inclusie. Hierdoor wordt inclusie gezien als iets vrijblijvends. Er lijkt een misvatting te bestaan dat het een keuze is om wel of niet inclusie te bevorderen, in plaats van een wettelijke verplichting. Dit gebrek aan kennis ondermijnt de toepassing van inclusieve praktijken, en creëert ongelijkheid in hoe leerlingen worden behandeld.

TO-DO

- ✓ Informeer jezelf grondig
- ✓ Schakel waar nodig hulpbronnen in
- ✓ Deel bovenal je kennis met collega's en onderwijspartners om inclusie te realiseren

"We hebben informatie opgezocht en contact opgenomen met andere ouders. Ook hebben we geïnformeerd bij een medewerker van het STP en het CLB hoe jullie dit (IAC) als school administratief in orde kunnen brengen."
(ouders leerling 3e jaar secundair)

"Door me in te werken in de criteria die bepalen wat 'redelijk' is, heb ik veel meer handvaten gekregen om mee aan de slag te gaan. De kennisclip hebben we ingezet op de personeelsvergadering en delen we ook met onze ouders. Zo hebben we een gemeenschappelijke taal en kunnen we samen op zoek naar de 'redelijkheid'.
(zorgcoördinator lagere school)

2. Moeizame communicatie:

Communicatie tussen scholen, ouders en ondersteunende instanties verloopt vaak stroef. Dit blijkt uit de situaties waarin ouders zich genoodzaakt zien om zelf actie te ondernemen. Dit laat ouders achter met een vaak eenzaam en onbegrepen gevoel. Het benadrukt het gebrek aan transparantie en samenwerking. Bovendien zijn betrokken soms slecht geïnformeerd over de specifieke noden van de leerlingen en is het overleg vaak heel anekdotisch opgebouwd, wat verdere barrières opwerpt voor een constructieve en doelgerichte dialoog.

“Voor een leerling met GC-verslag gaan we in gesprek met de directie en leerlingenbegeleidster, met als doel goed voorbereid te kunnen starten in september. Het gesprek wordt meermaals uitgesteld. Uiteindelijk gaat het toch door. In plaats van een constructief gesprek over de ‘hoe’ krijgt dit gesprek een andere wending, waarin o.a. uitspraken als “U beseft toch wat u mijn leerkrachten aandoet?” volgen. Wanneer we de directie wijzen op het feit dat de inschrijving niet in vraag gesteld kan worden wegens een onverkort inschrijvingsrecht, krijgen we te horen dat hij op de hoogte is, maar moet waken over het welbevinden van zijn leerkrachten...”
(ervaring STP medewerker)

“Als leerondersteuner maak ik dankbaar gebruik van jullie tool “Met wie zit ik rond de tafel?” in de afstemming met ouders. Niet alleen schetst deze helder mijn opdracht, maar ook die van de verschillende partners en hoe we samen inclusie vorm geven.”
(leerondersteuner)

TO-DO

- ✓ Wees en/of zorg voor een ‘compagnon de route’ voor ouders
- ✓ Maak de rollen helder
- ✓ Ga het partnerschap met ouders aan

3. Overtuigen van buitengewoon onderwijs in plaats van leersteun waarmaken:

In veel gevallen lijkt het doel van scholen niet om leersteun daadwerkelijk te realiseren, maar eerder om ouders te overtuigen hun kind naar het buitengewoon onderwijs over te plaatsen. Leersteun wordt soms niet eens opgestart omdat er geen hulpvraag vanuit de school komt, terwijl ouders wel moeten voldoen aan strikte voorwaarden om hun kind naar school te laten gaan. Voorspellingen over de toekomst van het kind worden gemaakt op basis van vooroordelen. Hierdoor worden trajecten soms echt in de onmogelijkheid geplaatst en zijn mondige ouders met een sterk netwerk in het voordeel.

“Een school geeft aan dat ze de inschrijving van een kleuter met een GC-verslag ongedaan gaan maken. Als ik de school erop wijs dat dat wettelijk gezien niet kan, heeft de directie al een antwoord klaar. Ze overweegt een tuchtdossier op te stellen omdat het kind gooit met voorwerpen en op een dag zou hij zomaar eens met stenen kunnen gooien! Euh, is dat geen verantwoordelijkheid van de school om ervoor te zorgen dat kinderen niet zomaar met stenen kan gooien vraag ik dan?” ~stilte~
(ervaring STP medewerker)

TO-DO

- ✓ Plaats jezelf in plaats van de ouder
- ✓ Respecteer diens, door de grondwet vastgelegde, pedagogische keuze

“Als ouder begrijp ik jullie keuze en zal ik jullie dochter inschrijven. Als directie zal ik ook al het mogelijke doen om het traject te doen slagen, maar ik zal daarnaast ook waken over mijn personeel. Ik hoop dat jullie dit kunnen begrijpen, maar we hier steeds open over kunnen communiceren.”

(directie secundaire school)

4. Beperkt repertoire aan redelijke aanpassingen:

Het repertoire aan redelijke aanpassingen is vaak onvoldoende bekend, vooral in het secundair onderwijs, waar één leerling met een heel team van leerkrachten te maken heeft. Deze leerkrachten zijn vaak niet goed geïnformeerd over de mogelijkheden en noodzaak van redelijke aanpassingen, wat ertoe leidt dat ouders keer op keer moeten onderhandelen om het recht van hun kind op deze aanpassingen te waarborgen. Dit zorgt ervoor dat redelijke aanpassingen eerder als een gunst worden gezien dan als een recht, wat de positie van ouders in het onderwijsveld ondermijnt.

“Wanneer we in gesprek gaan met de klasleerkracht van T., een leerling met ernstige dyslexie, over het aftrekken van punten van spellingsfouten bij toetsen reageert deze verrast. Wanneer we oprecht de vraag stellen waarom hij hiervoor punten aftrekt, is zijn antwoord: “Ik trek steeds maar halve punten af, het voelt voor mij anders heel onrechtvaardig ten aanzien van de andere kinderen in de klas.”

(ouder van een leerling in het secundair onderwijs)

“De stap naar het 1ste middelbaar was vanuit het parcours in het lager één met vele slapeloze nachten, voor ons en onze zoon. Groot was echter de verademing toen op het eerste voorbereidende overleg gevraagd werd welke redelijke aanpassingen onze zoon nodig had zonder dat deze in twijfel werden getrokken.”

(ouder van een leerling in het secundair onderwijs)

TO-DO

- ✓ Spreek ouders, leerlingen en hun netwerk aan om je repertoire aan redelijke aanpassingen aan te vullen of herdenken

Wat werkt voor één leerling werkt niet voor allemaal

5. Veranderingen door het Decreet Leersteun:

Het nieuwe Decreet Leersteun heeft geleid tot aanzienlijke veranderingen in het ondersteuningslandschap, wat soms de continuïteit van de zorg voor leerlingen bemoeilijkt. In sommige scholen ging de opgebouwde expertise verloren door de samenwerking met nieuwe leersteuncentra/ leerondersteuners, waardoor ouders het gevoel krijgen dat het niet steeds de juiste man op de juiste plaats is. Dit veroorzaakt veel onzekerheid ook bij de overgang naar het secundair onderwijs, omdat ouders telkens opnieuw de zorg voor hun kind moeten organiseren en coördineren.

“Toen we te horen kregen dat de ondersteuner met wie we al 3 jaar op pad waren door het decreet leersteun ons kind niet meer zou ondersteunen waren we, ik denk net als vele ouders, bezorgd. De verandering bleek er echter een ten goede, de nieuwe ondersteuner zorgde voor een frisse blik, maar hield ook samen met de zoco die zaken vast die werkten.”

(ouder van een leerling in het lager)

“Mijn zoon heeft dyslexie en ADD, maar het duurde tot na de paasvakantie voor hij voorleessoftware mocht gebruiken en zijn geluidsdempende hoofdtelefoon mocht opzetten tijdens toetsen. Maar misschien is dit normaal en verwacht ik teveel van de school?”
(vraag van een ouder aan het Steunpunt voor Inclusie)

TO-DO

- ✓ **Zorg voor continuïteit in de kwaliteit in ondersteuning**
- ✓ **Hou expertise vast**

6. Polarisatie in de media:

De media dragen bij aan een gepolariseerd beeld van regulier versus buitengewoon onderwijs. Dit heeft een negatieve impact op de perceptie van inclusie, zowel bij ouders als bij scholen. Uitspraken in de media worden vaak letterlijk overgenomen in gesprekken met ouders, wat de vrijblijvendheid van inclusie in de hand werkt. Daarnaast speelt het lerarentekort een cruciale rol, waarbij directies aangeven dat leerkrachten dreigen op te stappen als er teveel van hen wordt gevraagd in termen van inclusieve onderwijspraktijken. Dit versterkt de al bestaande weerstand tegen inclusie.

“Wanneer de redelijke aanpassingen worden besproken voor een leerling die voornamelijk digitaal werkt en er wordt gewezen op het niet consequent aanleveren van werkbladen en toetsen in pdf reageert de directie in eerste instantie begripvol en verontschuldigend. Op de vraag hoe we dit in de toekomst wel kunnen realiseren en wie dit kan opvolgen krijgen we volgend verrassend antwoord: “Dat zou inderdaad moeten, maar dit jaar kunnen we dat echt niet meer gerealiseerd krijgen. Ik kan echt niet verwachten van al mijn leerkrachten dat zij weten hoe ze een pdf moeten maken en dit aan de leerlingen bezorgen.”
(ervaring STP medewerker)

“En wat me de andere leerlingen en hun ouders, wat gaan zij hiervan vinden?” De bom valt en heel de klassenraad die voor ons zit wordt stil. De ouders die al hun moed bij elkaar raaptten om hun toe te spreken zijn amper nog een centimeter groot. De directeur neemt het woord: “Elke leerling is hier welkom en mag zich hier inschrijven, het is ook aan ons om dit zo uit te dragen en samen te realiseren binnen onze mogelijkheden.”
(ervaring STP medewerker)